

Verslag

Aan
AB

Datum bespreking
26 maart 2026

Datum
31 maart 2026

Contactpersoon
M.P.W. Voeten
marieke.voeten@agv.nl

Onderwerp bespreking
Technische Sessie Innovatieagenda
AGV

Tijdens de technische sessie Innovatieagenda AGV is na een korte presentatie (zie bijlage 1), in een 'open space' setting de gelegenheid geboden aan de aanwezige bestuurders om te reflecteren op het kader voor de Innovatieagenda AGV. Hiervoor waren in de zaal vier hoeken ingericht, naar de opgaven van het waterschap: Waterveiligheid, Schoon & gezond water, Voldoende water & klimaatadaptatie en Klimaatneutraliteit. Dit verslag is een weergave van individuele reacties van AB-leden en van gevoerde gesprekken. Er zijn geen conclusies getrokken, we nemen alle input ter beoordeling mee in het vervolgtraject.

De innovatieagenda AGV krijgt de komende maanden verder vorm door het raadplegen van interne en externe stakeholders. In het najaar van 2026 wordt de agenda ter advisering en besluitvorming aan u voorgelegd (AB van 8 oktober 2026).

Voldoende water en klimaatadaptatie

Input op de innovatielenzen:

- We moeten ook voldoende aandacht hebben voor de financiële lens. Onderzoek wijst uit dat als we doorgaan op de huidige manier, de kosten gaan verveelvoudigen. Daar zit een driver om te innoveren.
- Andere lenzen/perspectieven die relevant zijn voor het innovatieprogramma zijn:
 - perspectief van levende wezens zonder stem (spreker voor het leven, rechten voor de natuur, de stem van het water, etc).
 - historisch perspectief: bijv. doorwerking van slavernij in watersector, maar ook historische vervuilingen van het water.
 - De lens van rechtvaardigheid. Hiervoor moeten we ook op zoek naar andere netwerken, niet in bekende kringetjes blijven hangen.
- Let op: natte teelt is geen nature-based solution, maar een vorm van landbouw bedrijven.

Samenwerking

- Ook innoveren op hoe we in contact staan met de omgeving. We moeten meer in gesprek gaan met inwoners of bedrijven die initiatieven hebben en kijken hoe we dit kunnen ondersteunen. Dat vraagt een andere rol van het waterschap. Ook het uitdaagrecht geeft hiervoor interessante dynamiek.
- Laten we zoveel mogelijk samen optrekken met andere partijen en niet dingen dubbel doen. Voorbeeld van de Lisdodde: Wetterskip Fryslan voert ook pilotprojecten uit. Hoe kunnen we elkaar versterken?
- Samenwerken op het dak met partijen en gemeenten
- Hoe kunnen we gezamenlijk weer meer de (niet-economische) waarde van water gaan ervaren? Hoe kunnen we hierin recht doen aan de enorme culturele diversiteit in ons beheergebied? Wat kunnen we leren door verbinding te zoeken tussen verschillende culturen? Water en het bovennatuurlijke.
- Kunst inzetten om andere perspectieven te ervaren.

Verslag

- Samenwerking wordt als noodzakelijk gezien, maar nog niet altijd concreet ingevuld

Datum
31 maart 2026

Rol van AGV

- Er ligt ook een innovatiebehoefte in communicatie.
- Stimuleren van gedragsverandering van inwoners zou ook meer een taak van het waterschap moeten worden.
- AGV moet haar voorbeeldfunctie verder profileren en versterken
- Zichtbaarheid van het O&I-programma versterken ivm zichtbaarheid, profiel en arbeidsmarkt
- Positioneer AGV in rol als innovator
- Vragen over rol en eigenaarschap: waar is AGV van en waar ligt het effect?
- Ervaren belemmeringen in regels, organisatie en besluitvorming

Pagina
2 van 5

Concrete ideeën

- Kies het passende moment voor ingrepen: renovatie en transformatie vastgoed.
- Hoe ga je om met spanningen als: elektrificeren t.b.v. reductie milieu impact en kwetsbaarheid systemen i.v.m. weerbaarheid?
- Waterinfiltratie-systemen/wateropslag voor droge tijden.
- Prijsvraag als instrument voor innovatieve ideeën.
- Aandacht voor kleine uitvinders en startup-innovatoren bv Just Nimbus – waterzak.
- Lood en zink in de regenton? - Bewustwording via de regenton.
- Brakke kwel – oerwater-product.

Waterveiligheid

Opvallend was dat bij waterveiligheid iets minder belangstelling was (qua aantallen mensen) dan bij de andere thema's. In het gesprek was veel aandacht voor de innovatielenzen en voor samenwerkingspartners. Hieronder zijn de concrete aanbevelingen voor de verdere uitwerking samengevat.

Innovatielenzen:

- Gebruik die lenzen ook eens intern: stimuleer medewerkers eens 'door een andere lens naar hun werk te kijken'. Een mooie suggestie voor innovatie gericht op de organisatie.
- De lenzen geven nog veelal een menselijk perspectief. Een zoöp (spreker voor de levenden) integreren in waterveiligheidsprojecten kan zorgen voor een verschuiving van perspectief en andere oplossingen, ook voor samenwerkingspartners.
- Richt innovatie ook op het perspectief van de burger: zo wordt de betrokkenheid vergroot. Daarnaast kunnen we burgers zelf perspectief tot handelen geven door ze tools te bieden. Dit kunnen we gericht inzetten om bijvoorbeeld weerbaarheid van burgers te vergroten.
- Benut ook de lens 'meervoudige waardecreatie' door bijvoorbeeld met behulp van true pricing afwegingen te maken die maatschappelijke waarde creëren.
- Combineer de nature based solutions lens en de meervoudige waardecreatie lens om gebieden op zowel natte als droge tijden in te richten.

Verslag

- AI&data inzetten om sneller te kunnen signaleren (patronen herkennen) en te mitigeren. Ook voor monitoring, voorspelling en preventie.

Samenwerking:

- Kijk ook naar internationale partners, bijvoorbeeld voor drijvende woningen of omgaan met wateroverlast (Venetië).
- De veiligheidsdiensten zijn een belangrijke samenwerkingspartner in relatie tot weerbaarheid/dreiging van acties van kwaadwilligen.

Datum

31 maart 2026

Pagina

3 van 5

Schoon, gezond en gezuiverd water

Schoon en gezuiverd water had genoeg aandacht. Opvallend was dat veel reacties in eerste instantie richtten op technische innovatie (zuiveren), maar in de loop van de sessie verschoof het accent meer naar burgers en 'maatschappelijke waarde' en 'handelingsperspectief' bij schoon water.

Zo richtte het gesprek zich eerst op pharmafilters/zuiveringen bij ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en andere belangrijke bronnen van 'nieuwe stoffen'. Ook het opvangen van regen- of spoelwater kwam in velen manieren terug, om zo drinkwater te besparen en druk op schoonwater te beperken.

Het gesprek kantelde toen aantal bestuurders benoemde dat het belang van schoon (drink)water maatschappelijk onderbelicht blijft. Het is te goedkoop, er doen zich relatief weinig acute problemen voor, en waterkwaliteitsissues zijn lastig zichtbaar te maken. Mensen maken zich er (relatief) weinig zorgen over. Daarbij speelt ook dat water maatschappelijk sterk ondergewaardeerd is ten opzichte van andere grondstoffen. Dit leidde tot ideeën om afvalwater direct aan de bron (afvoerputje) te beprijzen. Dus niet alleen een watermeter die het verbruik meet, maar het verbruik en de verontreiniging ervan. Een slimme watermeter plus. Andere geopperde ideeën zochten het meer in "vermaatschappelijking": Welke groepen hebben belang bij schoon water, hoe kunnen we hun input vergroten en er (positieve) aandacht voor krijgen.

Daarbij werd benadrukt dat het persoonlijk maken van waterkwaliteit cruciaal is voor bewustwording en gedragsverandering. Vergelijkingen met luchtkwaliteit (inzicht op straatniveau) laten zien dat directe koppeling aan de leefomgeving impact heeft. Ook historische en gezondheidsvoorbeelden (zoals effecten van verontreiniging op volksgezondheid) kunnen helpen om urgentie tastbaar te maken.

De volgende concrete suggesties en aandachtspunten zijn ook genoemd:

Zuivering:

- De zuivering van de toekomst: komen we er door te blijven optimaliseren?
- Grondstoffen terugwinnen uit zuiveringen
- Circulair water: zuiveren naar drinkwater kwaliteit
- Minder schoon water gebruiken voor industrie
- Samenwerken met pionierende bedrijven
- Meer inzetten op hergebruik en circulair watergebruik (leren van sectoren zoals ruimtevaart)
- Strategie voor aanpak medicijnresten: ziekenhuis en medicijngebruik
- Meer nadruk op bronaanpak en reductie van vervuiling, naast optimalisatie van zuiveringstechnologie
- Multi-disciplinair brononderzoek en educatie over zuiveringconsequenties van bestaande en nieuwe chemische verbindingen

Verslag

Kennisdeling en bewustwording

- We weten wat we moeten doen, maar hoe zorgen we dat andere stakeholders meekomen? - Innoveren in een netwerk
- Innovatie dichtbij burger brengen: wat moet/kan een burger doen?
- Meer wedstrijden of prijsvragen zoals tegelwippen. Gebruik prikkelende interventies of 'challenges' om gedrag te doorbreken (bijv. tijdelijk zonder water)
- Vergroot bewustzijn over de waarde van water (water is maatschappelijk ondergewaardeerd). Meer 'waterbesef' draagt ook bij aan draagvlak voor bronmaatregelen en voor eigen gedrag.
- Socials inzetten: vertel het verhaal van schoon water meer en beter
- Andere culturen bewust meenemen bij innovaties en communicatie
- Maak waterkwaliteit persoonlijk en lokaal zichtbaar (bijv. op adres- of wijkniveau). Het voorbeeld van luchtkwaliteit per adres (voor raadsleden) werd genoemd als best practice.
- Betrek kinderen en onderwijs nadrukkelijk als aanjager van gedragsverandering
- Internationale oriëntatie en leren van buiten

Datum

31 maart 2026

Pagina

4 van 5

Strategisch:

- Versterken van eigenaarschap bij burgers en bedrijven voor de kwaliteit van 'eigen' (afval)water
- Toepassen van een generatietoets: effecten van waterkwaliteit op toekomstige generaties expliciet meewegen
- Het is nodig meer naar voren te kijken (bv. early warning via data)

Waterkwaliteit:

- Meer ruimte voor water: natuurvriendelijke oevers
- Waterkwaliteit zichtbaar maken in het gebied (voorbeeld Brabantse Delta)
- Prijs van lozingen door industrie HEEL HOOG
- Beat the MicroBEAD: inzetten van al bestaande apps die bijdragen aan betere waterkwaliteit

Overig

- Nieuwe zoetwater reserve, bijvoorbeeld in zee (nieuw IJsselmeer) (genoemd als 'nature based solution')
- Stimuleren van kleinschalige, concrete maatregelen met snelle impact (bijv. waterbesparende voorzieningen)
- Introduceren van 'citizen budgetten' voor lokale waterinitiatieven (met aandacht voor brede toegankelijkheid)
- Verkennen van incentives zoals digitale watermeters met terugkoppeling en mogelijke beloningsstructuren

Klimaatneutraliteit

De interesse van bestuursleden uitte zich vooral in vragen naar wat we aan het doen zijn en waar onze innovatiesuccessen liggen. Er was geen specifieke input op de geformuleerde innovatiebehoefte of de innovatiebehoefte die bestuurders zelf

Verslag

hebben. Innovatie die aansluit bij de opgaven van het waterschap wordt belangrijk gevonden en de onderwerpen en voorbeelden die aan bod kwamen, werden allemaal positief ontvangen.

Datum
31 maart 2026

Pagina
5 van 5

Onderwerpen en vragen die zijn aangedragen in de gesprekken:

- werken we voldoende samen met andere waterschappen? Aquaminerals en EFGF worden gewaardeerd als verbinders tussen waterschappen en drinkwaterbedrijven.
- lukt het om voor dingen die we zelf niet goed kunnen partners te vinden die dit wel kunnen? Wederom wordt Aquaminerals genoemd als nuttige partner die reststromen als nieuwe grondstoffen kan vermarkten. Fijn dat we dit niet zelf hoeven te doen.
- we zouden meer reclame mogen maken voor de grondstoffen die we (kunnen) leveren.
- het doorbreken van regels, marktprikkels en organisatorische systeemgrenzen is niet de enige innovatiebehoefte. Technische innovatie blijft net zo goed belangrijk.
- hebben we voor juridische innovatie zelf de expertise in huis? Of hebben we daar partners voor?
- blijf de gemeente Amsterdam opzoeken bij innovatie en verduurzaming, ze hebben heel veel ambitie en vrij veel budget
- kennisinstituten worden als partners genoemd. Horen daar ook universiteiten bij? Hebben we daar genoeg contact mee?
- het principe van 'Scope 0 emissies' zou eens onderzocht kunnen worden voor toepassing bij het waterschap. Dit betekent: niet alleen compenseren van huidige emissies, maar ook de historische impact van de organisatie compenseren, bijvoorbeeld via projecten in ontwikkelingslanden. In het kader van climate justice.
- true price en life cycle analyse worden genoemd als mogelijke systemen om eenzijdige kostensturing te doorbreken.
- de ecologie-compensatiebank als manier om ecologische schade op een andere plek en ander moment te kunnen compenseren wordt positief ontvangen.